

بررسی ارتباط مشارکت والدین در انجام تکالیف درسی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

فریده موسوی

کارشناسی ارشد علوم اجتماعی (گرایش برنامه ریزی رفاه اجتماعی)، دانشگاه پردیس علامه طباطبائی تهران

mfaride61320@gmail.com

۰۹۱۴۱۰۵۴۷۴۳

چکیده :

تکلیف درسی در نظام آموزشی و در برنامه ریزی های آموزشی در کشور ما از اهمیت ویژه ای برخوردار است. بطوریکه بیشتر نتایج حاصل از یادگیری و فعالیت های آموزشی در چهارچوب مشق شب و تکلیف درسی انجام می پذیرد. این تحقیق با هدف بررسی ارتباط مشارکت والدین در انجام تکالیف درسی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و به روش توصیفی - تحلیلی انجام گرفته است. یافته ها بیانگر آن است که تکالیف درسی در فرایند تعلیم و تربیت از فعالیت های مهم و تاثیرگذار به شمار می روند و از آنجا که اغلب تکالیف در خانه انجام می شوند همراهی و مشارکت اعضای خانواده مخصوصا والدین در انجام آن می تواند سبب افزایش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان شود.

واژگان کلیدی: مشارکت والدین، تکالیف درسی، پیشرفت تحصیلی، دانش آموزان.

۱- مقدمه :

عملکرد تحصیلی یکی از شاخصهای مهم در ارزیابی دانش آموزان است که میزان آن با ارزیابی از نمرات و موفقیت تحصیلی و به عنوان ملاک ارزیابی و گزینش افراد، در زمینه رشته تحصیلی و شغل لحاظ می شود. (آتش روز، پاکدامن و عسکری، ۱۳۸۷) یکی از اصلی ترین اهداف نظام های آموزشی، بهبود عملکرد تحصیلی دانش آموزان است. به عبارت دیگر، نظام آموزشی را زمانی می توان کارآمد دانست که عملکرد تحصیلی آن در دوره های مختلف و درس های مختلف دارای بالاترین و بیشترین رقم باشد. عملکرد تحصیلی بیانگر این موضوع است که یادگیرنده، معلم و همچنین نهادهای آموزشی تا چه حد به اهداف خود دست یافته اند. (منصوری و خدایی، ۱۴۰۱) اهمیت پیشرفت تحصیلی از آن جهت است که بکارگیری افراد سالم از نظر روانی، و کسانی که تحصیلات خود را در سیستم آموزشی با موفقیت گذرانده اند، موجب پیشرفت فرد، خانواده و یک جامعه خواهند شد.

در همین راستا، لازمه پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان، داشتن توجه خاص به عوامل مؤثر بر آن است. از آنجا که پیشرفت تحصیلی یک عنصر چند بعدی است و با رشد جسمی، شناختی، اجتماعی و عاطفی دانش آموزان مرتبط است، لذا تحقیق و بررسی بر روی عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی مسئله پیچیده ای است. عوامل فراوان و متعددی بر موفقیت تحصیلی تاثیرگذار هستند که از عوامل فردی چون انگیزش تحصیلی و سازه های مربوط به خود گرفته تا عوامل محیطی چون کارکرد خانواده و عوامل مرتبط با مدرسه را شامل میشود. (میکوچی، ۱۳۸۳)

از آنجا که نظریات جدید برای ابتکار، انگیزه و مسئولیت پذیری دانش آموزان در یادگیری فعال اهمیت قابل توجهی قائل است، لذا حضور دانش آموزان در خارج از مدرسه بسیار مورد توجه نظریه پردازان قرار گرفته است و در این راستا تکلیف درسی همواره به عنوان عاملی مهم در تحقق یادگیری مطرح شده است. از این رو یکی از تمرین های مهم برای ثبات و دوام یادگیری کسب شده، تکلیف درسی دانش آموزان در خانه است. (نراقی زاده، صمدی و رضوی موسوی، ۱۳۹۴) تکالیف درسی و تکلیف دهی یکی از سنتهای آموزشگاهی است و به دوران خاصی تعلق ندارد. از همان دورانی که کودکان بر روی الواح از سنگ تمرین های درسی خود را می نوشتند تا امروز که عمدتاً بر روی کاغذهای سفید یا رنگی و دفترچه های کلاسور مانند فعالیت های تمرینی خود را می نویسند، رواج داشته است.

یکی از اهداف اختصاص دادن تکالیف خانه، پرورش توانایی کودکان برای مسئولیت پذیر شدن در زمینه فرایند یادگیری است. (Ramdass, & Zimmerman, 2011) در ضمن تکالیف زمینه ای است که خانه و مدرسه را به هم پیوند میدهد و همکاری و مشارکت والدین عاملی مؤثر برای پیوند زدن این دو بافت اصلی یادگیری است. مشارکت جدی خانواده و مدرسه همیشه مورد توجه متخصصان امر آموزش و پرورش و خانواده بوده است. البته مشارکت واقعی زمانی صورت می گیرد که خانواده در امور مدرسه درگیر شوند و مدرسه نیز خانواده را همراه و همیار خود ببیند. (بهبودی، ۱۳۸۷)

مشارکت خانواده یا اندکی محدودتر، مشارکت والدین به مجموعه ای گسترده از رفتارهایی که پدر و مادر در مورد تجربیات آموزشی و یادگیری کودکان انجام می دهند، اطلاق میشود. (Hoover-Dempsey, & Sandler, 1997) مشارکت والدین در تعلیم و تربیت یک مفهوم چند بعدی است و فرمهای گوناگون دارد، مانند انتظارات از پیشرفت تحصیلی فرزندان، درگیری والدین در تکالیف، فعالیتهای محرک شناختی در خانه، ارتباط والد-فرزند و شرکت در فعالیتهای مدرسه و اجتماع. (Xu, Kushner Benson, Mudrey-Camino, & Steiner, 2010) به طور کلی مشارکت والدین هرگونه تعاملی میان والد و کودک است که امکان دارد سهمی در رشد کودک یا در شرکت مستقیم والد در امور مدرسه کودک داشته باشد و موجب علاقه مندی او به مدرسه شود. (Dumont, Trautwein, Nagy, & Nagengast, 2014)

اسدی (۱۴۰۳) در بررسی رابطه کیفیت مشارکت والدین در انجام تکالیف درسی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان نشان داد مشارکت والدین و حمایت آنان از تکالیف دانش آموزان در فضای خانه همراه با آرامش و صمیمت موجب تقویت یادگیری و رغبت دانش آموزان به فعالیت های درسی می شود و نیز بر پیشرفت تحصیلی آنان تاثیر مثبت گذاشته و معنی دار است.

کرمی و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهشی به بررسی تاثیر مشارکت والدین در انجام تکالیف درسی دانش آموزان ابتدایی و پیشرفت تحصیلی آن ها پرداختند. نتایج نشان داد که مشارکت والدین در انجام تکالیف درسی موجب پیشرفت آنان در عملکرد تحصیلی می گردد.

رحیمی و همکاران (۱۳۹۸) در مقاله ای تحت عنوان بررسی رابطه کیفیت مشارکت والدین در انجام دادن تکالیف درسی با عملکرد تحصیلی در حوزه خواندن دانش آموزان پایه ششم دریافتند که والدین با کاستن از رفتارهای کنترلی و محدود کننده خود و ایجاد ساختاری مناسب در خانه که از قابلیت های فرزندان شان حمایت کند، میتواند شاهد بهبود و افزایش عملکرد تحصیلی فرزندان شان در حوزه خواندن شوند.

همچنین در پژوهشی دیگر رحیمی و همکاران (۱۳۹۸) در مقاله ای تحت عنوان تاثیر آموزش مشارکت والدین در انجام تکالیف درسی بر انگیزش پیشرفت و اضطراب درسه دانش آموزان دریافتند که آموزش مشارکت والدین در انجام تکلیف بر افزایش انگیزه پیشرفت تحصیلی و کاهش اضطراب مدرسه دانش آموزان موثر بوده است. بنابراین میتوان اذعان داشت که با بالا بردن کیفیت مشارکت والدین، میتوان برخی از متغیرهای انگیزشی و هیجانی تحصیلی را تحت تاثیر قرار داد.

۲- روش شناسی :

پژوهش حاضر با هدف بررسی ارتباط مشارکت والدین در انجام تکالیف درسی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان به شیوه توصیفی و از نوع کتابخانه ای انجام شده است و با توجه به روش پژوهش، جامعه آماری پژوهش شامل کلیه اسناد، مدارک و منابع مرتبط با موضوع مورد بررسی از قبیل کتب، مقالات و پایان نامه ها می باشد.

۳- بحث درباره یافته ها

تکلیف در لغت عبارت است از : « بار کردن ، به گردن گذاشتن ، کاری سخت و شاق را به عهده کسی گذاشتن ، وظیفه ای که باید انجام شود » و در اصطلاح عبارت است از آن دسته از فعالیت های هدف داری که به منظور گسترش توجه دانش آموزان برای دوام و تثبیت یادگیری و شکوفا شدن استعداد های درونی آنان داده می شود .

تکلیف دانش آموزی حلقه اتصال و انتقال آموخته های کلاس و مدرسه به فضای خارج و زندگی است و کاربرد علوم و فنون به حساب می آید. دانش آموزان آنچه را که آموخته اند در عرصه عمل می آزمایند و حلاوت و شیرینی کاربرد آن را درک می کنند و به آن علاقه مند می شوند. علاوه بر این بخشی از اهداف پرورشی که در مدرسه اتفاق نیافتاده است در فعالیت های تکمیلی (تکلیف) مورد ملاحظه قرار می گیرد. معلمان باید برای ارائه موضوعات تحقیقی و تکلیفی مورد نظر، به توانایی و علایق دانش آموزان توجه کنند و از این طریق زمینه مشارکت و کوشش را برای کاربردی کردن مفاهیم فراهم آورند. تکالیف درسی را می توان با در نظر گرفتن شکل به کارگیری به دسته های متعددی تقسیم کرد : (رزم طلب ، ۱۳۹۱)

۳- ۱. انواع تکالیف از نظر اجرا

۳- ۱- ۱. تکالیف عمومی :

منظور از تکالیف عمومی آن دسته از فعالیت‌ها و تمرین‌هایی است که الزاماً به عموم فراگیرندگان ارائه می‌شود و اغلب از نوع تمرینی یا آماده‌سازی است. بنابراین، مخاطب این نوع تکالیف، همه‌ی دانش‌آموزان هستند و باید آن‌ها را بر اساس اهداف مهم درس و توانایی‌های همه شاگردان طراحی کرد. این تکالیف می‌بایست در برگیرنده مفاهیم، اهداف فردی و اطلاعات با حجم کم باشد. در صورتی که در ارائه محتوای این تکالیف توجه کامل صورت نگیرد، امکان دارد برای دانش‌آموزان خسته‌کننده و بی‌نتیجه باشد.

۳- ۱- ۲. تکالیف گروهی :

در دنیای امروز جایگاه ارزشمند فعالیت‌های گروهی در فرآیند آموزش و یادگیری منجر شده تا کشورهای توسعه‌یافته این مهم به عنوان یکی از راهکارهای پیشرفت آموزش و پرورش محسوب گردد. امروزه مشارکت افراد در کارهای گروهی و تفکر دسته‌جمعی دستاوردهای مهمی داشته‌باشد. از این رو، در کلاس‌های درسی تشکیل گروه‌های جمعی جهت مطالعه و پژوهش مرسوم شده و از ضروریات تدریس برای داشتن کلاسی پویا و فعال است. در صورت پذیرفتن این فرضیه، لزوم انجام تکالیف گروهی برای دانش‌آموزان یک ضرورت محسوب می‌شود. در انجام تکالیف به صورت گروهی، موضوعات متناسب با شرایط و با توجه به توانمندی‌های هر کدام از دانش‌آموزان توسط معلم طرح ریزی شده و هر گروه نیز در جهت اجرای اهداف مشخصه با برنامه ریزی امرآموزش را محقق می‌سازد. اساس تکالیف گروهی بر مبنای مشارکت و علاقه دانش‌آموزان بوده و معلم موضوعات مختلفی را برای گروه‌ها مشخص کرده و آنها بوسیله تصمیم جمعی یکی از موضوعات را انتخاب و اجرا می‌نمایند.

۳- ۱- ۳. تکالیف انفرادی :

از موضوعات مهم مطرح در نظام تعلیم و تربیت، شناسایی و توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان می‌باشد. بوجود آوردن موقعیت‌های رشد خلاقیت و نوآوری افراد از وظایف مهم مدارس می‌باشد. به عبارت دیگر فلفه اصلی تربیت، شناسایی و پرورش انسان هاست به این معنی که توانایی‌های بالقوه تبدیل به تواناییهای بالفعل شود. ارائه تکالیف انفرادی به دانش‌آموزان یکی از راهکارهای توجه و شکوفایی استعدادهای فردی آنان است. در همین راستا توجه و در نظر گرفتن توانمندی‌ها و بنیان‌های فکری و ذهنی دانش‌آموزان از وظایف ابتدایی معلمان بوده و بر این اساس فعالیت‌هایی را طراحی می‌کند. البته ارائه این تکالیف به همه فراگیران الزامی نبوده و معلم با توجه به صلاحدید شخصی و شناخت دانش‌آموزان به برخی از آنها این تکالیف را واگذار می‌کند.

۳- ۲. نقش والدین در انجام تکالیف دانش‌آموزان

آموزش و پرورش به عنوان یک سیستم اجتماعی نتیجه فعالیت‌های سه نهاد عمده خانه، مدرسه و جامعه است. نقش و جایگاه مدرسه به عنوان مهمترین شاخص جهت آموزش و پرورش و موفقیت دانش‌آموزان انکارناپذیر و حیاتی است اما نمیتوان جایگاه والدین و ضرورت مشارکت آنها را نادیده گرفت. از ویژگی‌های یک مدرسه مؤثر مشارکت والدین و جامعه در آن است. در چنین مدرسه‌ای خانواده، کودک و

جامعه در فعالیتهای آموزش یادگیری و همچنین فرآیندهای تصمیم گیری مدرسه شرکت دارند. (حسینی و سامانی، ۱۳۹۱) والدین در حقیقت نقش عمده ای در تحول تحصیلی ایفا می کنند و کمک کردن در تکالیف درسی را رایج ترین شیوه مشارکت در نظر می گیرند که می تواند افزایش عملکرد تحصیلی و یا کاهش آن را در پی داشته باشد، این مهم بستگی به کیفیت و نوع مشارکتی دارد که والدین اعمال میکنند.

مشارکت اولیا میتواند در شکل و مدل‌های گوناگون انجام پذیرد به عنوان نمونه ایشیتین و ساندرس پیوستاری از مدل‌های مشارکتی والدین به شرح زیر ارائه میدهند:

مدل حمایتی: در این نوع مشارکت، والدین مسئول حمایت از تصمیمات مدرسه هستند و نقش متخصصان از والدین کاملاً متمایز است. مدل از خانه به مدرسه: این مدل اهمیت خانواده را نمایان میکند اما بر ارتباط یک طرفه از خانه به مدرسه تأکید دارد و فرض را بر این میگذارد که والدین تصمیم های مدرسه را پذیرفته‌اند. مدل اغنای برنامه درسی: این مدل بر مزیت‌های یادگیری مشارکتی بین والدین، متخصصان و کودکان تأکید دارد و دانش خانواده ها و جامعه را در برنامه‌ریزی درسی و فعالیتهای یادگیری مهم می‌شمارد. مدل مشارکتی: این مدل بر اساس مشارکت مداوم، احترام متقابل و شرکت گسترده خانواده‌ها و متخصصان در سطوح مختلف مثل طراحی برنامه ها و تصمیم گیریها بنانهاده شده است (بلاغت، هاشمی و بهمنی، ۱۳۹۱)

زمانی که والدین بر فعالیتهای یادگیری نظارت دارند و فعال اند کودک پاسخهایی مناسب به فعالیتهای مدرسه میدهد. درگیری والدین در منزل یعنی کمک کردن به انجام تکالیف منزل با انگیزش خودمختاری دانش آموزان (نوعی از انگیزش که برای یادگیری پیشرفت و افزایش علاقه به مطالب درسی مفید است) ارتباط دارد. یعنی به ویژگیهای محیطی که انگیزش خودمختاری دانش آموزان را برای انجام تکالیف افزایش میدهد، توجه میشود. مطالعاتی که نقش والدین در انگیزش پیشرفت کودکان را مورد بررسی قرار داده‌اند، بیشتر به ویژگیهای والدین مثل، آموزش، سطح اقتصادی و اجتماعی و کیفیت روابط آنها با فرزندانشان پرداخته اند که به نوبه خود با پیشرفت و انگیزش تحصیلی دانش آموزان ارتباط دارد. (عادلی، طالع پسند و نظیفی، ۱۳۹۹)

نظریه خود تعیین گری بیان میکند که رفتار والدین، انگیزش کودکان را از طریق حمایت از نیازهای روان شناختی؛ خودمختاری، شایستگی و تعلق ارتقا میدهد. شایستگی درک شده توسط والدین، به عنوان یک مؤلفه انگیزشی مرکزی که بر سطح و کیفیت درگیری در رفتار تأثیر میگذارد، در نظر گرفته میشود. این شایستگی ادراک شده هنگام کمک کردن به فرزندانشان با سطح و نوع درگیری آنها با فرزندانشان ارتباط دارد. والدینی که شایستگی پایینی ادراک میکنند، هنگام درگیری در تکالیف منزل با فرزندانشان، تمایل به درگیری با افکار منفی هنگام ارتباط با فرزندانشان دارند و توجه و مهارتهای حل مسئله کمتری را هنگامی که با تکالیف فرزند خود درگیر هستند، به کار میگیرند. این شایستگی ادراک شده پایین، باعث میشود که والدین از کمک کردن به فرزندانشان خود در تکالیفشان اجتناب کنند و با آنها به گونه ای رفتار کنند که به انگیزش آنها برای انجام تکالیف لطمه وارد شود. در مقابل، والدین با شایستگی درک شده بالا، راحتتر درگیر تکلیف فرزندانشان میشوند و با آنها با گرمی رفتار میکنند، کمتر آنها را کنترل مینمایند و این رفتار والدین برای احساس شایستگی کودک برای انجام تکالیف مفیدتر است. نوع نگرش و ارزشی که والدین برای انجام تکالیف منزل توسط فرزند خود دارند، بر سطح و کیفیت درگیری آنها هنگام کمک کردن به فرزندانشان و بر انگیزش فرزندانشان آنها برای انجام تکالیف تأثیرگذار است. پژوهشهای زیادی به این نتیجه دست

یافتند که نگرشهای مثبت والدین نسبت به تکالیف (باور والدین به این موضوع که تکالیف به یادگیری دانش آموزان کمک میکند) با پافشاری مکرر دانش آموزان برای انجام تکالیف و با نمرات بالا در دوره ابتدایی ارتباط دارد. نگرشهای والدین نسبت به تکالیف، به طور مستقیم با نگرشهای مثبت دانش‌آموزان و پایداری آنها در انجام تکالیف ارتباط دارد. نگرشهای والدین نسبت به تکالیف به احتمال زیاد با تأکیدی که والدین در مورد اهمیت تکالیف میکنند، ارتباط دارد هنگامی که والدین اعتقادشان بر این است که تکالیف ارزش انجام دادن به خاطر خودشان را دارند و فقط به خاطر انطباق پیدا کردن با قوانین و الزامات مدرسه نیستند، آنها بر این توجیه تأکید دارند و افزایش خودمختاری دلیل درگیری آنها در تکالیف است. یک متغیر انگیزشی دیگر، انگیزش خودمختار والدین است. حمایت از خودمختاری؛ یعنی این که والدین تا چه میزانی برای کودک ارزش قائل میشوند، کودک را برای حل مسئله تشویق میکنند، به آنان حق انتخاب و شرکت در تصمیم‌گیری میدهند. نظریه خود تعیین‌گری بیان میکند، درگیری والدین در تکالیفی که کودکان انجام میدهند از نیازهای روان‌شناختی اساسی آنها؛ یعنی نیاز به خودمختاری، شایستگی و احساس تعلق حمایت میکند. وقتی فرد آزادانه دست به انتخاب میزند و والدین دیدگاههای او را درک میکنند، نیاز به خودمختاری در او رشد می‌یابد، وقتی به طرح ریزی برای حل مسئله کمک میکند و بر آن مسئله تسلط می‌یابد و والدین هم به او بازخوردهای شکل دهنده و نه مقایسه‌ای میدهند، احساس شایستگی میکند و هنگامی که با افراد مهم زندگی ارتباط برقرار میکند، از حمایت آنها برخوردار میشود و مقایسه و رقابت برای آنها به کار گرفته نمیشود، احساس تعلق در آنها رشد می‌یابد. به این ترتیب نوع انگیزشی که والدین هنگام درگیر شدن در تکالیف دارند با رفتارهای آنها در رفع نیاز فرزندانشان هنگام انجام تکالیف و با نوع انگیزش کودک برای انجام دادن تکالیف در ارتباط است.

۴- نتیجه‌گیری

منظور از پیشرفت تحصیلی، موفقیت در امر تحصیل است که میتواند به مهارت در امری خاص یا تخصص در بخشی از دانش منجر شود. برای پیشرفت تحصیلی میتوان ملاکهای گوناگون در نظر گرفت که مشهورترین آنها میانگین نمرات کل میباشد. علاوه بر این تعاریف، از پیشرفت تحصیلی به عنوان یکی از شاخصهای پیشرفت در نظام آموزش و پرورش و مفهوم انجام تکالیف و موفقیت دانش آموزان در گذراندن دروس یک پایه تحصیلی مشخص یا موفقیت دانش آموزان در امر یادگیری مطالب درسی استفاده میشود. از ویژگیهای یک مدرسه موثر، مشارکت والدین و جامعه در آن است. در چنین مدرسی خانواده، کودک و جامعه در فعالیتهای آموزش، یادگیری و همچنین فرآیندهای تصمیم‌گیری مدرسه شرکت دارند. والدین در حقیقت نقش عمدهای در تحول تحصیلی ایفا میکنند و کمک کردن در تکالیف درسی را رایجترین شیوه مشارکت در نظر میگیرند. والدین اولین و مهمترین معلم کودکان هستند. مشارکت والدین در یادگیری فرزندانشان میتواند به بهبود عملکرد آنها در مدرسه کمک کند. مشارکت والدین در انجام تکالیف باعث میشود که کودکان مطالب را بهتر درک کنند و همچنین با اعتماد به نفس بالاتری در کلاس حضور پیدا کنند و این باعث ایجاد انگیزه پیشرفت تحصیلی در آنها و در نهایت باعث پیشرفت تحصیلی میشود. زمانی که والدین بر فعالیتهای یادگیری نظارت دارند و فعال اند کودک پاسخهایی مناسب به فعالیتهای مدرسه میدهد. درگیری و مشارکت والدین در منزل یعنی کمک کردن به انجام تکالیف منزل که با انگیزش خودمختاری دانش آموزان ارتباط دارد. نگرشهای والدین نسبت به تکالیف به احتمال زیاد با تأکیدی که والدین در مورد اهمیت تکالیف میکنند، ارتباط دارد هنگامی که والدین اعتقادشان بر این است که تکالیف ارزش انجام دادن به خاطر خودشان را دارند و فقط به خاطر انطباق پیدا کردن با قوانین و الزامات مدرسه نیستند، آنها بر این توجیه تأکید دارند و افزایش خودمختاری دلیل درگیری آنها در تکالیف است. طبق مطالعات انجام گرفته مشخص شد که مشارکت والدین در آموزش فرزندانشان، صرف نظر از سن یا وضعیت اجتماعی-اقتصادی کودک، کاری بسیار مفید است.

منابع

- آش روز، ب.، پاکدامن، ش.، عسکری، ع. (۱۳۸۷). پیش بینی پیشرفت تحصیلی از طریق میزان دلبستگی. فصلنامه خانواده پژوهی ۴ (۱۴) ۲۰۳ - ۱۹۳،
- اسدی، معصومه. (۱۴۰۳). بررسی رابطه کیفیت مشارکت والدین در انجام تکالیف درسی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی، سال هفتم - شماره ۷۲
- بهبودی، هاید. (۱۳۸۷). اهمیت مشارکت والدین در فعالیتهای مدرسه. مجله تعلیم و تربیت استثنایی، ۸۷
- بلاغت، سیدرضا؛ هاشمی، سیداحمد و بهمنی، مصطفی. (۱۳۹۱). والدین و آموزش و پرورش (مشارکت والدین در مدارس، انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی.
- حسینی، میترا، سامانی، سیامک. (۱۳۹۱). ارتباط ابعاد کارکرد خانواده و خودتنظیمی فرزندان، فصلنامه خانواده پژوهی، ۳۱
- رزم طلب، ناصر. (۱۳۹۱). تکلیف چیست، <http://gorohedarsy.blogfa.com/post/25>
- رحیمی، مهدی، رسولی فتح آباد، فاطمه، و زارع، مریم. (۱۳۹۸). تاثیر آموزش مشارکت والدین در انجام تکالیف درسی بر انگیزش پیشرفت و اضطراب مدرسه دانش آموزان. روانشناسی مدرسه، ۸ (۴ (پیاپی ۳۲)، ۹۲-۱۱۱.
- رحیمی، مهدی، شیریند، الهام، و اسعدی، سمانه. (۱۳۹۸). بررسی رابطه کیفیت مشارکت والدین در انجام دادن تکالیف درسی با عملکرد تحصیلی در حوزه خواندن دانش آموزان پایه ششم. خانواده و پژوهش، ۱۶ (۴ (پیاپی ۴۵)، ۶۵-۸۱.
- عادلی، تینا؛ طالع پسند، سیاوش و نظیفی، مرتضی. (۱۳۹۹). نقش انگیزش والدین در انگیزش خودمختار دانش آموزان برای انجام تکالیف شب: آزمون مدلی بر اساس نظریه خود تعیین گری. فصلنامه پژوهشهای کاربردی روانشناختی، ۱۱ (۱)، ۱۶۸-۱۵۱.
- کرمی، رویا، شریعتی، صابر، صفری، فاطمه. (۱۴۰۲). تاثیر مشارکت والدین در انجام تکالیف درسی دانش آموزان ابتدایی و پیشرفت تحصیلی آن ها، مجله پیشرفت های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش، سال ششم، شماره ۵۹
- منصوری، سیروس؛ خدایی، طاهره. (۱۴۰۱). تاثیر آموزش با استفاده از چند رسانه ای بر علاقه به درس و عملکرد تحصیلی درس علوم تجربی دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی، دوفصلنامه توسعه برنامه درسی، ۱ (۱)
- میکوچی، جوزف. (۱۳۸۳). نوجوان و خانواده درمانی. ترجمه مهشید یاسایی. تهران: انتشارات ققنوس
- نراقی زاده، فسانه؛ صمدی، پروین؛ رضوی موسوی، سیده زهرا. (۱۳۹۴). بررسی نقش تکلیف شب در عملکرد تحصیلی دانش آموزان ابتدایی از دیدگاه معلمان، اندیشه های نوین تربیتی، دانشگاه الزهرا، دوره ۱۲، شماره ۲

Dumont, H., Trautwein, U., Nagy, G., & Nagengast, B. (2014). *Quality of parental homework involvement: Predictors and reciprocal relations with academic functioning in the reading domain. Journal of Educational Psychology*, 106(1), 144-161.

Hoover-Dempsey, K. V., & Sandler, H. M., (1997). *Why do parents become involved in their children's education? Review of Educational Research*, 67(1), 3-42.

Ramdass, D., & Zimmerman, B. J. (2011). **Developing self-regulation skills: The important role of homework.** *Journal of Advanced Academics*, 22(2), 194-218

Xu, M., Kushner Benson, S.N., Mudrey-Camino, R., & Steiner, R.P. (2010). **The relationship between parental involvement, self-regulated learning, and reading achievement of fifth graders: A path analysis using the ECLS-K database.** *Social Psychology of Education*, 13(2), 237-269.